

Vladimir Lj. Cvetković

**POGLED
IZA
GVOZDENE
ZAVESE**

INSTITUT ZA NOVIJU ISTORIJU SRBIJE
Biblioteka „Monografije“
Knjiga br. 91

Za izdavača
Dr Momčilo Mitrović

Redakcija
Dr Olga Manojlović Pintar (*urednik*)
Dr Miroslav Perišić
Dr Dragan Bogetić
Doc. dr Mira Radojević
Dr Slobodan Selinić (*sekretar*)

Recenzenti
Prof. dr Ljubodrag Dimić
Dr Dragan Bogetić
Dr Radmila Radić

Lektor
Slavko Tadić

Prevod rezimea na engleski jezik
Zoran Janjetović

Štampa
Colorgrafx, Beograd

ISBN 978-86-7005-120-1

Objavlјivanje knjige pomoglo je Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog
razvoja Republike Srbije

Dr Vladimir Lj. Cvetković

**POGLED IZA GVOZDENE ZAVESE.
JUGOSLOVENSKA POLITIKA PREMA
ZEMLJAMA NARODNE DEMOKRATIJE
U SUSEDSTVU
1953–1958.**

Beograd, 2013.

SADRŽAJ

PREDGOVOR I–XI

UVOD: JUGOSLOVENSKA KARIKA VAN SOVJETSKOG LANCA (1948–1953) 1–34

I POGLAVLJE: NOVE OKOLNOSTI I STARO NASLEĐE (1953–1954) 35–169

Normalizacija diplomatskih odnosa 35

Sređivanje stanja na granicama 64

Obustavljanje antijugoslovenske propagande 82

*Popuštanje pritiska na jugoslovenske nacionalne manjine
i građane* 94

*Obnavljanje saobraćaja i prestanak diskriminacije u
Dunavskoj komisiji* 113

Prve inicijative za obnovu ekonomskih odnosa 129

Prvi pokušaji kulturne, naučne i sportske saradnje 141

*Odnosi Jugoslavije i Zapada u svetlu normalizacije odnosa sa
„narodnim demokratijama“ u susedstvu* 149

*Jugoslovenski utisci u vezi sa normalizacijom odnosa sa
susednim zemljama „narodne demokratije“* 159

II POGLAVLJE: TRIJUMF JUGOSLAVIJE (1955) 171–268

Napredak normalizacije odnosa do posete Hruščova Beogradu **172**

Odjek Beogradske deklaracije u susednim zemljama „narodne demokratije“ **206**

Jugoslavija i istočnoevropske zemlje u susedstvu posle Beogradske deklaracije **223**

Jugoslavija, susedne zemlje „narodne demokratije“ i Zapad posle Beogradske deklaracije **244**

Jugoslovensko viđenje normalizacije odnosa sa susedima iz Istočnog bloka tokom 1955. godine **257**

III POGLAVLJE: BURNA 1956. GODINA 269–376

Jugoslavija i zemlje „narodne demokratije“ u susedstvu početkom 1956. godine **270**

Odjek XX kongresa KPSS-a i odnosi Jugoslavije sa susednim istočnoevropskim zemljama **280**

Moskovska deklaracija i odnosi Jugoslavije sa susednim zemljama „narodne demokratije“ **307**

Događaji u Mađarskoj i njihove prve posledice po odnose Jugoslavije sa zemljama Istočnog bloka u susedstvu **337**

Odnos Jugoslavije prema socijalističkom „lageru“ i odnosi sa Zapadom 1956. godine **368**

IV POGLAVLJE: NOVA IDEOLOŠKA KONFRONTACIJA (1957–1958)

377–472

Nove posledice događaja u Mađarskoj **377**

Otopljavanje odnosa u leto 1957. godine **408**

Savetovanje komunističkih partija u Moskvi **429**

Sukob oko Programa SKJ i bojkot VII kongresa u Ljubljani **447**

*Ideološka i politička razmimoilaženja sa Istokom
i jugoslovenski odnosi sa Zapadom* **464**

ZAKLJUČAK 473–487

SUMMARY 489–491

IZVORI I LITERATURA 493–507

Registar ličnih imena 509–513